

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Članki o Trstu.

Dolgo so naši klerikalci molče požirali sledeče bridko resnico: Koroški Slovenci propadajo, ker tam vlada klerikalizem, tržaško slovenstvo pa vstaja in raste, ker vlada v njem slovenski narodni duh. Na to resnico klerikalci niso imeli odgovora in so raje molčali.

Ponavljalo se je to mnenje povsod, nazadnje se je dokazalo s številkami, danes stoji priklito.

Šele letos se je oglašil »Slovenec« dne 14. t. m. in je na neki članek v koroškem »Miru« odgovoril nekako tako-le: boj v Trstu je legak, ker so Italijani slabotni narod in je težak, hitro odnehajo, boj na Koroškem pa je težak, ker so Nemci trd narod, in zato tem lažje potučenju Slovence. Tudi je razlika med Trstom in Koroško, ker vlada v Trstu podpira Slovenec, na Koroškem pa so vsi uradi nemški in v službi germanizacije. Tako je hotel »Slovenec« končno rešiti to vprašanje.

Ker je že prišel tako daleč, si je upal še dalje in je napisal dne 17. t. m. uvodnik »zakaj Slovenci v Trstu napredujejo«. V tem članku se je povsod »Slovenec« do gorostasnih trditve, ki jih je nazadnje združil v pet točk in sicer:

1. V Trstu domači Slovenci nazadujejo; število Slovencev raste le vsled velikega navala zunanjih slovenskih izseljencev.

2. Vodstvo slovenske politike v Trstu pri naraščanju slovenstva v Trstu nima posebnih zaslug, in mu zlasti priseljeni Slovenci niso dolžni nobene hvaležnosti.

3. Slovenci imamo v Trstu zasiguran obstanek vsled zaupanja, ki ga uživamo na raznih delodajalskih mestih vsled zanesljivosti, vstranosti in pridnosti. Torej čednosti, katere nam pa vcepi le konservativno in krščansko življenje ljudstva na deželi.

4. Tok priseljevanja je odvisen od vlade in nemškega kapitala. Kakor hitro ta dva faktorja počneta Slovence odpraviti, bo začelo s tem tudi padati število Slovencev. Ako bo prevladala v sedanjem političnem vodstvu struja, ki si bo vsled svoje vihravosti gotovo odtujila imenovana činitelja, bo s tem zadana slovenstvu globoka rana.

5. Politični boj slovenstva v Trstu je samo vsled zunanjih državnih ozirav otežkočen. Če bi tega ozira ne bilo, bi se nam v Trstu ne čelale nobene politične krivice, ker bi se Italijani gotovo manj upoštevali. Napačen je torej boj proti sredstvom, ki dajejo državi moč in obenem strah zunanjim sovražnikom.

»Edinosti« ta članek gotovo ne bo všeč, a spomni naj se na pripovedko o »sraki in pavovem perju«, pa se bo že sprijaznila z našimi mislimi o napredovanju slovenstva v Trstu.

Tako »Slovenec« dne 17. t. m. V svojih dokazih trdi poleg drugega n. pr., da so pri avstrijski vladi Slovenci vsled svoje zvestobe in pridnosti jako cenjeni. (Zakaj pa niso cenjeni na Koroškem???) Dalje se pravi, da si bodo Slovenci nakopali jezo avstrijske vlade zaradi vodstva neke organizacije, ki hoče zbrati pod okrilje slovensko delavstvo, (aha, N. D. O., pazite!!!!)

Na »Slovenčeve« besede, kako podpira vlada slovenstvo v Trstu je odgovorila »Edinost« s številkami. V njih se več, ko jasno vidi, da nas vlada v Trstu prav tako ljubi, kakor

drugod in da imamo povsod le to, kar si prisluzimo z lastnim trdim delom.

Zakaj se je »Slovenec« sploh spustil v ta vprašanja — saj to ne spada v njegovo področje, naj se raje zanima za evharistične kongrese — se je pokazalo iz članka, ki ga je prinesel predvčerajšnjem dne 23. t. m. Tam pravi »Slovenec«, da se danes ljudje mnogo preseljujejo: iz dežele gredo v mesto, iz mesta pa gre industrija na deželo. »Slovenec« pravi: To izseljevanje se ne da ustaviti in za tretje, ker je čisto naravno, da gredo ljudje vsled pomanjkanja zemlje in dela v mesta. Pač pa moramo na vsak način gledati, da ljudi na deželi, še predno gredo v mesta, nato pripravimo in jih tako pred mestnimi nevarnostmi obvarujemo. Naravnost neverjetno je namreč, koliko naših ljudi se v mestih versko in tudi narodno popolnoma zgubi in propade, dočim so bili doma pošteni ljudje.

Ljudstvo na deželi je bilo odnekaj močna opora verske misli in stebra države. Ohranitev verskih in narodnih idealov je doma za te ljudi precej lahka. V domovini je človek s to vezmi priklenjen na domačo zemljo, stare običaje in navade in okolico. Tukaj ni treba posebno velike volje, da se bo človek držal starega tradicionalnega življenja. Za našega človeka na deželi, kjer vodi vse družinsko in javno življenje verska misel, je središče vsega življenja domača cerkev in nedelja.

Zato nastane za našega človeka v mestu čisto novo življenje. In sedaj začne »Slovenec« lamentacije, da ljudje, ko pridejo v mesto nečejo več biti taki, kakor so bili doma. Namesto, da bi šli v cerkev, gredo na zabave, na veselice in nazadnje pridejo v brezverska društva.

In zato pravi »Slovenec«:

Potem ni čudno, da se večina ljudi, ki so na deželi spolnili verske dolžnosti in bili tudi člani naših katoliških organizacij, v mestu tako hitro spremenijo. Pogledajte samo v Trst! Na tisoče naših ljudi je tamkaj, nekaj dobrih ljudi, rojenih in vzgojenih na naših tleh in v verskem duhu, pa koliko jih je, ki so izgubili vsak stik s cerkvijo! O kaki katoliški moški organizaciji ni ne duha ne sluha, tako da so Korošci v tem pogledu daleč, daleč pred njimi. In vendar jih je do 70 tisoč vseh skupaj. Veliko je ljudi, ki pridejo tudi v Ljubljano versko vzgojeni in kot člani naših društev, po preteku nekaj časa jih vidimo v socialno-demokratskem taboru.

Da, tukaj smo pri glavni točki. Korošci so daleč pred Tržičani — zato ker so večji tercijalci in hodijo bolj v cerkev kakor v Trstu. Da pa Korošci zato ker posedajo v cerkvi propada, Tržičan pa zato, ker dela za svoj narod — vstaja — tega »Slovenec« ne vidi. Mi ne merimo slovensko silo po tem, kjer so moške verske organizacije — ampak po številkah, ki jih kaže ljudsko štetje. »Slovenec« pravi:

To izseljevanje v mesta je za nas silno važno, posebno v narodnem, kulturnem in verskem oziru. Kdo zalaga mesta kakor: Celovec, Beljak, deloma Gradec, Maribor, Celje, Ljubljano, Gorico, Trst, Pulj in Reko z novo, svežo slovensko krvjo. Ali ne naše kmetstvo ljubežstvo? Njihova imena sama, četudi spačena, pričajo, da jim je tekla zibelka na naši zemlji.

To je vse res. Toda dočim »Slovenec« trdi, da raste slovenstvo Trsta s priseljevanjem ker so prvotni tržaški slovenski rodovi že degenerirani (te trditve »Slovenec« ni dokazal) ne more istega trditi o naših severnih mestih.

Dokazano je, da se množi prebivalstvo naših obmejnih severnih mest na naš račun: Celovec, Gradec, Maribor in drugi kraji se množe z našimi ljudmi, ki se potučenjujejo. In zakaj? Zato ker tam ni narodnega organiziranega delavstva, ki bi reševalo priseljence pred potučenjem. Pa nič ne pomaga cerkev; pomaga edine narodna delavska organizacija.

Ko pride naš človek iz ozkih mej svojega domačega kraja v svet, v veliko mesto, pač takoj spozna, da svet tam drugače živi. Najprej pa spozna, da se tam ljudje ne dajo tako vladati duhovščini kakor doma po deželi — in kmalu spozna tudi, zakaj se to godi. Naravno je torej, da si tudi on uredi svoje življenje tako, da ima delavnik za delo, nedeljo pa za zabavo in počitek. Ako prime količjak kak časopis v roke, takoj spozna kaj je klerikalizem — in postane naroden, napreden človek. Malo je takih, ki tega ne spoznajo in iščejo še v mestu verskih zabav. Zato pa so tem bolj važna narodna delavska društva. Edina ta morejo ohraniti ljudi pri njih narodnosti. In še več. Morejo iz njih vzgojiti prave res narodne ljudi. Spominjam se dveh deklic, ki sta odšli v Trst in sta se čez leta vrnili. Imeli sta s seboj mnogo slovenskih knjig in sta jih dajali drugim čitati. Govorili sta v lepi čisti slovensščini in sta popravljali ljudem njih spačen dialekt — marsikdo je spoznal, da je grdo govoriti nemške besede.

Morebiti bi se dalo navesti več takih zgledov. Ali ne bo taka Slovenka boljša slovenska žena in mati, nego ona žena, ki jo vzgajajo klerikalci po Koroškem receptu? Mi priznavamo, da je to res važno vprašanje — zato pa ga je treba vsestransko pojasniti. Potem se bo tudi pokazalo, da imajo Slovenceve besede le namen, da bi dokazale, da klerikalizem za nas ni uničujoč element na meji. Današnje slovenske razmere pa kažejo prav nasprotno.

Teritorialno združenje avstr. Jugoslovanov.

Z današnjo državno delitvijo postajajo nezadovoljni že najvišji državni krogi. To smo lahko sprevideli pri zadnjem zasedanju delegacij.

Vlada bode sama kmalu uvidela, da se brez Slovanov v Avstriji ne da vladati; ona sama bode priznala, da se gode krivice Slovanom, posebno Jugoslovanom, ki so najvažnejši faktor za avstrijsko državo, če hoče biti vevlast.

Zato so se že čule od oficijoznih mož samih izjave, da se mora pričeti misliti na združitev Jugoslovanov in jim dati samoupravo in svobodo, če se hoče misliti na uravnavo sedanjih nenormalnih razmer v Avstriji.

Veliki jugoslovanski del Avstrije je izšel tudi že natanko očitno v zemljevidu, in s to idejo so se pečali že razni publicisti, med zadnjimi angleški publicisti Scotus Viator.

Jugoslovani smo faktor, s katerim mora vlada računati, ker smo ji predpogoj k normalnemu izkoriščanju morja v prid državi.

Sedanj sistem državne razdelitve je pa za nas, Jugoslovane, krivičen. Dualizem je umetno sredstvo, s katerim se dela krivico in nasilje Jugoslovanom in avstrijskim Slovanom sploh. Zato morajo Slovani stremeti za tem, da dualizem v Avstriji — pade.

Sokol in „Slovenec“.

Na Bled.

Z Bleda.

Pasti morajo nenaravne deželne in notranje državne meje v Avstriji, ki so sredstvo, s katerim se Slované razkosava in z nasiljem zatira. V avstrijski polovici Nemci krivično vladajo nad Slovani; v ogrski polovici pa zatirajo Slované Madjari, ki izrabljajo versko neenakost Jugoslovanov in špor Srbov in Hrvatov v prid svojim nasiljem.

Nemci in Madjari se torej vstrašijo takoj vsake razprave o delitvi Avstrije v tri celote z samoupravo. Boje se prevelikega razpravljanja o jugoslovanskem vprašanju in posebno zemljepisnih kart, ki teritorialno označujejo bodoči tretji del Avstrije.

Strah imajo pa zato, ker je ugodna rešitev tega vprašanja poguba njih nasilja in konec njih tiranije nad Slovani v Avstriji.

Pa priti bo moralo, kar je naravno! Revizija delitve države je nujno potrebna, naj si že izpade tako ali tako. Če je državnikom tudi kaj na bodočnosti države, morajo revizijo izvesti.

Scotus Viatorjev glas jasno govori, da Jugoslovani morajo dobiti svojo samoupravo s svojim centralnim parlamentom. Oni morajo biti združeni v jugoslovanskem parlamentu, ki bode profitež centrifugalnim stremljenjem Madjarov.

Centralistična in federativistična stremljenja se morajo zediniti v kompromisno obliko.

S tem se Avstrija otreše madjaronskega nasilja, ki kot Damoklejev meč visi nad našo državo, da z njim groze državni Madjari z vstajo, če se ista skuša ustavljati njih nasilnim stremljenjem.

Duroc je planil na tla kakor obseden in začel razbijati po vratih z golimi rokami, tako divje, da je pustil vsak udarec krvavo sled.

»Glejte, tu je ključ!« zakličem zdajci in ga poberem s tal. »Dekle ga je moralo spustiti ravno trenutku, ko so jo zalezli!«

Tovariš je kriknil veselja ter mi ga je iztrgal iz rok. Takoj nato pa ga je vrgel razočaran na tla, kajti izkazalo se je, da je mnogo premajhen za ogromno ključnico. Brez poguma se je zgrudil na zabojo, podprl glavo z rokami ter zaihtel v svojem obupu.

Tudi jaz sem bil ves iz sebe ob misli na žensko, ki ji nisva mogla priskočiti na pomoč, toda zbral sem se in začel preudarjati.

Ključ, ki nama ga je bila vrgla deklica z nevarnostjo za lastno življenje, je moral imeti vendar kak pomen; in da nama ni mogla vreči ključa najine ječe, ki ga je spravil gotovo očem v žep, je bilo tudi jasno. Spoznal sem, da bi bilo slabo, če bi najina bistroumnost ne mogla razrešiti te uganke.

Začel sem torej odkrivati vse, kar je stalo pri zidu, in Duroc, ki se je bil nalezal mojega poguma, mi je pomagal na vse kriplje. Imela sva obilo dela, zakaj sodi so bili težki; toda nisva si oddehnila, dokler ni ležal na kupu sredi kleti pravcat Babilon sirov, sodov in zabojev. V kotu je bil samo še velikanski sod žganja. Lotila sva se ga z združenimi močmi, odvalila ga — in glej — stala sva pred ozkimi, nizkimi, lesenimi vrati. Ključ je zdrknul vanje brez ovire; vzklila sva veselja in jih odklenila. Prvi sem se prerinil jaz, s svetilko v roki, Duroc pa mi je sledil.

(Dalle.)

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

(Dalle.)

Imel je samo eno okence, brez stekel, in še tisto je bilo tako ozko, da nisi mogel vtekniti glave skoz. Ker je bilo precej visoko, je zlezal Duroc na sod in pogledal ven.

»Kaj vidite?« ga vprašal.

»Jelovo goščavo in zasneženo pot po njej,« se mi odzove. »Ah!« vzkligne zdajci presenečen.

Vzpenem se k njemu; na stezi, ki jo je bil omenil, zagledam moža, ki biča svojega konja in drevi v divjem diru. Postajal je zmerom manjši in izgubil naposled v gozdni temi.

»Kaj pomeni to?« vpraša Duroc.

»Za naju nič dobrega. Najbrže so poslali lopovi še po druge, da naju laglje zakoljejo. Dajte, poizkusiva uteči iz pasti, preden pride mačka.«

Velika sreča je bila, da sva imela dobro nalito svetilko, ki je gorela lahko do jutra. Z nje pomočjo sva takoj začela preiskavati za boje in sode okrog sebe. Ponekod jih je bila samo ena vrsta, drugod pa so bili nagrmadeni do stropa. Zdelo se je, da se nahajava v grajski jedlini shrambi, kajti našla sva veliko število sirov, vsrkovrsto suho zelenjavo, zabojne s posušanim sadjem in celo vrsto vinskih sodov. V enem izmed njih je tičala pipa, in ker sem bil tisti dan še precej ob svojem, sem se pokrepčal s kozarcem rdečega vina in majhnim prigrizkom. Duroc se ni dal pregovoriti, da bi me posnemal; jezen in besen je hodil nestrno

semtertja, vzklíkaje zdajpazdaj: »Ta lump mi ne uide! Imel ga bom še v pesteh, čeprav misli, da ne!«

Vse to je bilo jako lepo in dobro, ali vendar si nisem mogel česa, da ne bi premišljeval o najinem slučaju po svoje, ko sem sedel na velikem hlebu sira in jedel z izbornim tekom. Fantič je mislil vendarle nekoliko preveč na svoje rodbinske zadeve in premalo na to, v kako siten položaj me je bil pripravil. Oče mu je bil vseeno že 14 let pod rušo; nobena reč ni mogla izpremeniti tega dejstva. Tu pa je sedel Étienne Gérard, najsmetljivi poročnik v vesoljni Grande Armée, v največji nevarnosti, da ga zakoljejo zavratno ob začetku njegove sijajne kariere, ne da bi njegova smrt proslavila Francijo ali vsaj Evropo.

Kaj me je bilo premotilo, da sem se moral spustiti v to vratolomno zadevo, vzlasti zdaj, ko se je obetala tako krasna vojna s četrt milijonov Rusov?

»Vse prav,« prekinem zatorej Duroca sredi njegovih grožnja, »le storite zaradi mene z dedcem, kar vam drago, kadar ga dobite v pest. Danes pa se mi vidi, da je važnejše, kaj stori on z nama dvema.«

»Briga me to!« vzklíkne mladenič. »Jaz imam dolžnost do svojega očeta!«

»Tak nehaite že s tem praznim čvakanjem!« ga zavrnem vznepelovoljen. »Tudi jaz imam dolžnost do svoje matere, in ta je, da zlezem iz te proklete luknje.«

Ta opazka ga je iztreznila takoj, in skoraj ponižno je odgovoril:

»Oprostite, gospod Gérard, da sem mislil preveč nase; prošim vas, svetujte mi, kaj naj storim.«

»Hm,« izpregovorim, »falotje naju niso zaman zaprli med te sirove hlebe; da naju hočejo

zadaviti, je več ko gotovo. Mislijo si pač po pravici, da ne ve nihče za najino navzočnost v tem gradu in da tudi ne bodo poizvedovali tukaj, ako naju pogreše. Kaj ne, da vaši voljaki ne vedo, kam ste odšli?«

»Ničesar jim nisem povedal.«

»No torej — izstradati naju tu ne morejo; če naju imajo namen umoriti, morajo priti sami. Ker se pa za barikado teh sodov prav lahko ubraniva petih lopovov, so najbrže poslali onega sla po pomoč.«

»Potemtakem morava udreti ven, preden jim dojde ojačenje.«

»Čisto prav; samo če je sploh mogoče.«

»Ali ne bi mogla požgati vrat?«

»Nič ni lažjega; saj stoji tam v kotu par sodov z oljem. Bojim se le, da se spečeva pri tem opravilu tudi midva kakor dvojce ostriznih paštet.«

Ko pomišljava tako semintja, zaslišiva zdajci rahel šum pri oknu, in ko pogledava tjakaj, vidiva, kako se rine lahna senca med naju in med zvezde in se izteza drobna, bela roka v najin zapor. Držala je nekaj svetlega med prsti.

»Naglo! Naglo!« zakliče ženski glas.

Kakor bi trenil, sva stala na sodu.

»Vajino življenje je v nevarnosti! Poslali so po kazake! Ah gorje mi, gorje mi!«

Tisti hip so se približali zunaj nagli koraki; zaslišala se je hripava kletev, ki ji je sledil udarec — in spet so slišati zvezde skozi okno. V drevenici grozi sva stala na najinih sodih in prisluškovala. Čez par trenutkov sva slišala zadušen krik, in težka vrata so se zaprla neke v gradu.

»Lopovi so jo zalezli! Ubili jo bodo!« sem vzklilnil prestrašen.

Saj nam o patriotizmu Madjarov govori še sveži pojav Kuena, ogrskega ministrskega predsednika, ki je v letošnjem letu v bengalični luči osvetlil zvestobo Madjarov do Avstrije.

V drugi državni polovici Nemci negirajo vsako pravico Jugoslovancev, do enakih pravic v državi.

Pa to je čisto enostavno, ker potem bi Nemci izgubili svoje privilegije, ki si jih na nečeden način prisvajajo nad Jugoslovanci.

Jug Avstrije je slovanski, bode slovanski in mora biti edino slovanski!

Edino v državni preuredbi je zagotovitev zakonite ravnopravnosti jugoslovanskim narodnim jezikom; edino na ta način se uniči sedanji krivični sistem raznarodovanja.

Združenje jugoslovanske zemlje imamo kot pojav zaznamovati že v Napoleonovi — Iliriji. Torej se je že pred sedanjimi glasovi o trilateralizmu uvidevala potreba združitve Jugoslovancev, če se hoče dati državi in tem delom zemlje svojo bodočnost, ki ji gre po naravni celoti prebivalstva in legi.

S tem bode pa tudi pomorska trgovina z Reko in Trstom zadobila za državo enotnejšo smer in za državo in Jugoslovane — po vsej pravici — drugi razvoj.

POLITIŠKA KRONIKA.

• **Rusko časopisje proti Berchtoldovi akciji.** Rusko časopisje se zelo obširno peča z Berchtoldovo akcijo. Večina javnosti ne veruje v uspeh te akcije. »Novoje Vremja« pa dokazuje, da bi morale, ako bi se hotel doseči kak uspeh pri tej akciji na vsak način sodelovati tudi balkanske države same. To pove že zdrav razum. Toda v sedanjem času je to težko doseči. V Bolgariji zahteva celokupen narod vojno s Turčijo in oni ki misli, da so pismene akcije vele-vlasti že zadostno sredstvo za umirjenje narodne mase, ki je toliko že pretrpela, mora biti zelo naiven politik. Jasno je, da bodo Bolgari, Srbi, Orki in Crnogorci šele takrat pomirjeni, ako bodo dobili zadostne garancije, da njih sorojaki v Makedoniji postanejo enakopravni s Turki. Razpravljajoč o Berchtoldovem predlogu samem, piše »Novoje Vremja«, da bi ta predlog zamogel odgovoriti balkansko krizo le za nekaj časa. Tega mnenja so sedaj postali tudi na Dunaju in zato Berchtoldovemu predlogu ne pripisujejo nobenega večjega pomena. List zaključuje svoj članek z željo, naj se članek nikakor ne smatra kot protivnost proti Berchtoldovi akciji, ampak le kot želja, da bi se tudi balkanske države pritegnile k akciji, ker je to jedini način, da se da celemu podvzetju garancija — ako že ne za uspešen rezultat — pa vsaj za odkrite namene.

• **Francosko-španska pogajanja glede Maroka.** »Matin« priobčuje osnovo francosko-španskega dogovora glede Maroka, ki vsebuje 22 točk deloma teritorialnega, deloma administrativnega, deloma ekonomskega značaja. Najvažnejše točke so: 1. Španija dobi v svoji zoni hrib Ghani, ki prevladuje mesto Elkasar, pod pogojem, da ga ne utrdi. 2. Španija odstopi Franciji pretežni del svoje južne zone. Pridrži si le lfini in del primorja v dolžini 100 km. 3. Sultanov namestnik se izbere v španski zoni iz kandidatne liste, katero sestavi vedno Španija. Njegova rezidenca bo v Tétanu, a imel bo poleg sebe še španskega generala rezidenta. 4. Franciškansko misijo bodo izvrševali francoski in španski frančiškani. Nove dieceze ima samo Vatikan pravico ustanavljati. Vsi tozadevni dogovori se morajo voditi direktno z Vatikanom. 5. Francija in Španija si rezervirata v svojih zonah carinske dohodke, toda Španija mora svoje carinske dohodke iz luk maroške obale izročiti maroški banki. — Kakor je razvidno, se v teh pogajanjih čisto nič ne govori o kakem internacionaliziranju mesta Tanger, kar bi evropske velevalisti tako rade dosegli. Luka Tanger ostane avtonomna in dobi svojo mestno upravo, katero bo nadziral posebni mednarodni svet.

• **Poslanec Justh napoveduje boj do skrajnosti.** Na bojeviti govor ministrskega predsednika Lukacsa v Nagy Enyedu odgovarja sedaj poslanec Justh raynotako bojevit. Justhovi so radi Lukacsovega govora silno razkačeni in so pripravljani na vse. O stališču opozicije na pram vladni večini se je Justh v svojem listu

»Az Est« izrazil sledeče: »Opozicija bo šla v prihodnjem zasedanju zbornice s polnim parom svojo pot naprej. Ako vlada misli, da bo v jeseni položaj zanjo ugodnejši, se silno moti. Cisto izključeno je, da bi opozicija s sedanjo vlado sklenila mir in ravnatoko je izključeno, da bi se mi pobotali brez izpolnitve naših zahtev. Pri novi volitvi predlogi opozicija nikakor ne more sodelovati, ker smatra volilno reformo, kakršno predlaga vlada, za naravnost nesprejemljivo. Ogrsko čakajo še jako težki dnevi.« Tudi pristaši Kossuthove stranke so odločno za nadaljni boj proti sedanji vladi. Poslanec Mezöffy izjavlja, da Kossuthovi toliko časa ne bodo mirovali, dokler bo imel vodstvo vlade v rokah zloglasni Lukacs. Vsak kabinetni šef gleda predvsem, da se izogne večjim konfliktom, le Lukacs je drugega mnenja, ker preveč zaupa v vladno večino. Toda opozicija se ne bo dala kar tako ugonobiti.

DOPISI.

• **Iz Rajhenburga.** (Zlet požarne bramb-e v Sevnici). Ta zlet pa se je že vršil, in sicer ob priliki pogreba g. Antona Smrekarija Rajhenburška požarna bramba želela je namreč načelniku sevniske požarne brambe, gosp. Smrekariju, izkazati zadnjo čast; malo pred sodebom pa je prišel Jožef Flek, mizar v Sevnici k njenem načelniku, ter izjavil, da se ne sme slovenski poveljevalci. Ker ima rajhenburška požarna bramba slovensko poveljstvo, in se ni hotela pričati, vrnila se je s prvim vlakom, ne da bi se pogreba udeležila!! Niti veličanstvo smrti ne otiladi nemškutarske strasti!

• **Iz Sevnice.** V četrtek, dne 22. t. m. vršila se je volitev načelnika tukajšnje požarne brambe. Izvoljen je bil za načelnika g. Lovro Krulje, za njegovega namestnika pa g. Anton Doktor, oba posestnika v Sevnici.

• **Iz Sevnice.** V tukajšnji okolici potepa se mnogo ciganov; marsikje je zmanjkalo blaga; tudi so že bili zasačeni pri poskušenih tatvinah. Tako so Mlinariču iz Dobja nameravali ukrasti konja itd. To nevarno zalego treba spraviti tja, kamor sliči.

DNEVNI PREGLED.

• **Kmetje — ljudstvo in draginja mesa.** V zadnjem času se skuša s cenami mesa ljudstvo že naravnost odirati. Cena živine je padla, meso je pa še vedno tako drago, kakor je bilo. Uprav v zadnjem času pa cena živine še bolj pada. Na živinski trg se je nevezljivo pritnilo, kmetje in drugi prodajalci živine potrebujejo denar, zato prodajajo živino za vsako ceno. Javil se nam je slučaj, da posestnik goveda ni mogel istega prodati na trgu, da si je bilo isto vredno 300 K, ker se mu je zanj ponujalo le 150 K. Tako pod ceno je torej trg živine. Za 50% je padla živina. Pričakovati je bilo, da po teh cenah pade tudi cena govejega mesa, toda to se v začetku ne prebivalstva, ki najbolj občuti draginjo mesa, ni zgodilo, ampak vzdignili so se glasovi, ki hočejo prepričati ljudstvo da cena živine ni padla. Podatki, navajani v teh zgovorih, pa ne odgovarjajo resnici. Vsakdo se lahko prepriča na trgu, da se tam kupuje živino vso »po čez« in da o »živi vagi« ni govora. Značilno je tudi, da se sudeči ti zgovori le okrog volov, o kravah pa ni govora. Poziv na intendantco je pa popolnoma napačen, kajti interesanti, občinstvo in intendantca naj se sami pridejo prepričati na trg in bodo videli, da kmetje vodijo vedno živino s trga domov, ki bi jo radi prodali še več kot 50% nižje, a je cena živini tako pod vrednostjo, da ni govora o prodaji. V interesu revnejših slojev in v interesu malih kmetov je torej, da se odločno poseže proti takim razmeram. Brez škode se popusti pritisk na trg in to se bode tudi moralo zgoditi, ker vsa zadeva zahteva za obče socialnega stališča strogega zasledovanja.

• **Spijonaža v D. M. v P.** Včeraj se je vršila pred tukajšnjim sodiščem obravnava, ki nam zopet nudi cvet z denuncijantskega polja klerikalcev. Zagovarjati se je moral Slomškar Mihelič iz Device Marije v Polju. On je namreč take narave in človek nečeden dejanj, da na deželni šolski svet denuncira podrejeno učiteljstvo. Tak slučaj se je obravnaval tudi vče-

raj. Neka učiteljica toži voditelja v D. M. v P., ki v ovadbi zoper njo navaja neresnične stvari. Ta dični človek ima namreč to navado, da pri ljudeh zbira podatke in obrekovanja čez podrejeno učiteljstvo in potem s temi podatki nečedno »operira« zoper podrejeno učiteljstvo. Včeraj je pripeljal eno pričo k razpravi, ki jo je pebral tako — na cesti. Mihelič trdi, da je imel »posebne razloge« pri tem, ko je denunciral podrejeno učiteljstvo. Sodnik je bil pa drugega mnenja in mu je dejal, da mu bode že on pozneje — ko bodo zaslišane še druge priče — povedal o »posebnih razlogih«. Vprašal ga je tudi sledeče: »Ali se vam zdi to lepo, da kot šolski voditelj pri predpostavljanih slabotah govorite o podrejenem učiteljstvu?« — Deželni šolski svet kranjski se bode gotovo zanimal tudi za to obravnavo, saj se je on udeležil klerikalni gonji, da je bil ta »čeden« človek nastavljen za voditelja na šestrazredni šoli. Ta slučaj je dober zgled, kam vodi gola strast politike pri imenovanjih učitelstva. Z obravnavo se bomo še natančneje pečali.

• **Absolutizem na Hrvaškem.** Svetovnoznani angleški publicist Scotus Viator, veliki prijatelj zatiranih Jugoslovancev, je zopet izdal obširno delo »Absolutizem na Hrvaškem«, v katerem se peča s škandaloznimi razmerami, katere skušajo razni Khueni, Lukacsi in Cuvaji uveljaviti na Hrvaškem. Svoja obširna izvajanja konča Scotus Viator z besedami: »Do hrvaško-srbskega jedinstva bo prišlo in tudi mora priti. Avstrija sicer lahko z Aehrenthalovimi, Khuenovimi in Cuvajevimi metodami to dejstvo za par generacij prepreči in tudi žanje pogubonosne posledice te politike, toda trajnega uspeha ta politika ne bo imela. Avstrija bi veliko boljše storila, ako bi podpirala težnje Jugoslovancev, ker bi si s tem pridobila velike simpatije med Jugoslovanci; posebno pa med balkanskimi narodi. Bodočnost habsburške dinastije je odvisna od tega, za katero alternativo se bo odločila. Glede Jukičevega atentata je mnenja, da nepostavnost in tiranstvo pospešujeta umore in anarhijo.« Moralno odgovornost za atentat nosijo Cuvaji in oni neprevdini oziroma zaslepljeni državniki, ki so hrvaški narod na milost in nemilost izročili tiranu Cuvaju, ki je samo slepo orodje v rokah madžarskih šovinistov.

• **Proti češkimi vojakom v nemških mestih.** V zadnjem času je bilo par čeških polkov pre-stavljenih iz čeških krajev v nemška mesta kakor v Solnograd, in v Linc. Nemški listi so radi tega seveda takoj vzdignili velikanski hrup in napadali vojno ministrstvo, da hoče poslovaniti razna nemška mesta. Seveda so imeli pri tem popolnoma druge namene. Indirektno so na ta način pozivljali svoje somišljenike na boj kot čeških vojakov in jih hujskali proti njim. To so tudi v polni meri dosegli. Praška »Union« poroča, da se nahajajo češki vojaki v nemških mestih naravnost v nezlo-snih razmerah. Vojak skoro ne sme spregovoriti na ulici češko besedo, ker smatrajo Nemci to za provokacijo. Seveda ne manjka tudi za-hrbtuh napadov na češke vojakove. Če pa potem pride od kakega pretepa, pa skušajo nemški listi seveda vedno zvrniti vso krivdo na češke vojakove. Kaj bi neki rekli Nemci, če bi po slo-vanskih mestih Slovani na enak način postopali z nemškimi vojakom, kar se sicer nikjer ne zgodi, ako vojaki sami ne izzivajo. To bi nastal »Rumel« po vsem nemškem Izraelu.

• **Sleparije z voznimi listki na južni železnici.** V petek ob četrthi uri popoldne se je nadaljevala pred ljubljansko okrajno sodniško raz-pravo proti trem sprevednikom južne želez-nice iz Maribora Antonu Tomšiču, Petru Kaj-slerju in Jožetu Kotniku obtoženim radi sle-parij z voznimi listki v osebnih vlakih na progi Maribor-Trst. Zadevo so odkrili meseca ju-lija in so bili osumljeni zaslišani prvokrat v Mariboru dne 11. julija t. l. Nato se je stvar izročila okrajnemu sodišču v Ljubljani, kjer se je vršila tozadevna razprava 3. avgusta t. l. Pretekli petek se je prekinjena razprava na-daljevala in so obtoženci izpovedali sledeče: Ant. Tomšič odločno zanika, da bi se kdaj iz-razil nasproti kolegi Kvapilu, kakor se mu im-petirja, da sta s Kajšlerjem kriva sleparij. Tudi ne ve, če se mu je pri prvem zaslišanju v Mari-boru narekovani protokol prečital, ker je bil vsled aretacije preveč razburjen. Vztraja v pri-znanju le glede enega listka na progi Zalog-

Ljubljana, ki ga je falzificiral, da si je pomagal iz skrajne denarne zadrege. Pravi, da bi bil znesek pozneje poravnal z morebitno napit-nino. Obtoženec Kajšler prekliče vse izpo-vedbe pri prvem zaslišanju, češ, da je sploh malo omejen človek in se ob vsaki malenkosti tako razburi, da ne ve, kaj da ravna. Ko je bil v Mariboru aretiran, je v silni razburjenosti vse priznal, kar so mu predbacivali. Sedaj pa odločno zanika vsako krivdo. Tretji obdolže-nec Jože Kotnik tudi odločno zanika, da bi bila pisava na ponarejenem listku, ki ga mu je po-kazal sodnik, njegova. Nato se zaslišijo priče Jož. Mlaker in A. Vochak, vratarja na celjski postaji, mariborski nadsprevodnik J. Schön-egeer in Tomšičeva žena Katarina. Prva dva izpovedata, da se ne moreta spominjati kakih nerednosti s potnimi listki dne 9. februarja t. l. Glede Tomšiča izpove njegova žena Katarina isto, kar je izpovedal on 3. avgusta. Dotičnega dne je zahteval mož od nje denarja za osem-in-štiridesetno službo in ji je pri tem pokazal denarnico, v kateri je bilo nekaj drobiža, menda 14 vinarjev. Ker sama ni imela denarja, ga mu ni mogla dati. Sklicuje se na slabo gmotno stanje in štiri nepreklicne otroke, od katerih najstarejša hčerka se nahaja vsled hrbenične sušice v ortopedičnem zavodu. Nad-spovednik Schönerger potrди, da je obtoženec Kajšler zelo razburljive narave in da ni nikdar zasledil pri njem kakšnih službenih nerednosti. Na predlog državnega pravdnika se je razprava preložila na 7. septembra v svrhu zaslišanja izvedenca glede ugotovitve rokopisov na po-narejenih listkih.

• **Zarčil se je g. akademični slikar in pro-fesor Žmitek z gđc. Tilko Strel iz Gorice.**

• **Zapri zapeljevalec delavcev.** Začetkom avgusta je prišel iz Nemčije 33letni, v St. Ko-cijanu pristojni rudar Anton Šinkovic v svojo kranjsko domovino in se mudil večidel v okoli-ci Zagorja in Trbovelj. Prizadeval si je na vse načine, da bi nabral delavcev za izmuzemske rudnike obetajoč jim različne priboljške pri plači in delu. Posrečilo se mu je pregovoriti več delavcev, ki so vsled tega v zagorskem in trboveljskem rudniku odpovedali službo. Ne-varnemu človeku so še pravočasno prišli na sled in so ga v petek prišli in izročili okraj-nemu sodišču v Litiji.

• **Nočni napadi.** Ko so se vračali delavci Fr. Rupert, Anton Melja in Anton Čemažar iz Vevč 18. t. m. ponoči okoli desete ure iz tvor-nice domov, sta jih nenadoma napadla na cesti blizu Gor. Kašlja s kamenjem dva nepoznana možka. Napadalcu sta udarila oborožena z gnojnimi vilami in motiko na fante, a le-ti so se jim krepko v bran postavili in ju zapodili v beg. Pol ure pozneje sta zopet napadla dva neznanca tovarniška delavca Jožeta Bezlaja in Antona Grada pred neko gostilno v Gor. Kaš-lju z voznimi ročicami in sta nato zbežala. Oba napadenca sta večkrat ranjena. Drugi dan so pa napadli trije domači fantje Jakoba Jerebiča, ki je obdoval na nekem vevškem travniku in so mu prizadejali s palicami in nogami več zu-nanjih in notranjih poškodb.

• **Dvojni umor za 12 vinarjev.** Pred kratkim sta igrala v salgotarjski finančni stražnici finančni nadpaznik Timbolin in finančni straž-nik Vanicsek »enainvajset«. Timbolin je igro izgubil, a ni mel 12 vinarjev, da bi jih plačal dobitelj. Vanicsek se je vsled tega silno raz-toготil in ml igralcema se je vnel prepir, v ka-terem je Timbolin potegnil nož in sunil z njim Vanicska. Na kriki je prihitel finančni straž-mojster Kis. Timbolin je izstrelil na njega sa-mokres in ga na mestu ubil. Nato se je zagnal zopet v Vanicska in ga vnovič nevarno ranil.

• **Dvanajstletni morilec.** V Solnogradu je v četrtek zastrupil 12letni deček svojo dveletno sestrico z razstopljenim lugom, češ, da jo bo malo peklo. Deček je bil nanjo jezen, ker je bil radi nje kaznovan.

• **Japonske ženitne ponudbe.** Medtem ko pri nas sestavljamo ženitne ponudbe v pusti, vsak-danji prozi, si prizadevajo japonske deklice, ki na ta način iščejo ženinov, okrasiti tozadevni inserat z izrazi polnimi poezije. Tako-le išče mlado japonsko dekle v nekem japonskem listu izvoljenega fanta: »Jaz sem mlada, prav lepa deklica; moji lasje so kakor oblak, ki se raz-prši; moja koža je gladka in mehka kakor bar-zunasti cvet, moje lice je gibčno kot listič za-lostne vrbe, moje mlade oči so kakor mlaj na

Učena basen.

Spisal Mark Twain. Prevel Z. R.

(Dálje.)

Vsi učenjaki skočijo — bledi od začudenja — na noge. Potem solze, blazni objemi in ve-seli klici. Počasi se razburjenost poleže in na nje mesto stopi premišljevanje. Tu se oglasi nadinspektor Kušcar:

»Toda to ne gre! — Venera mora vendarle na površju solnce iti, ne pa na zemlji?«

• **Puščica je zadela.** Žalost in pobitost je prinesla v srce vsakega izmed navzočih apo-stolov učenosti. Nikdo ni mogel tajiti, da je to ostra, pa resnična kritika. Toda ekscelesenca izpregovoril popolnoma mirno:

• **Moj prijatelj je zadel jedro tega našega slavnega odkritja.** — Vsi ki so živeli pred nami, so mislili, da gre Venera na površju solnce. Toda na nas je prišla vrsta, da dokažemo res-ničnost dejstva, da gre Venera na površju ze-mlje, kajti mi smo to videli.

Vsa zbrana znanost je občudovala to ve-likansko modrost, dvomi so kar izginiti.

V neopazovanem trenutku se je priplazil nek keber. Opotekel se je, ter se zadel v tega, sedaj v onega učenjaka. Poiskal si je primeren prostor za govor, ter se oprl na ramo nekega učenjaka ter —

Toda učenjak mu je jezen odtegnil ramo in keber je padel, kakor je bil dolg in širok. Toda mirno se je vzdignil ter si poiskal drugo oporo. Izbral si je ramo profesorja Žaba — odprl usta in — padel zopet po tleh.

V trenutku se je zopet vzdignil, toda nekdo ga je vzdignil ter vrzel pred profesorja Dolgo-nočnika. Dva ali trije gospodje priskočijo ter vržejo Kebrav kot.

• **Profesor Žaba pa razjarjen zakliče:** »Dru-gič se vedite bolj dostojno, gospod Keber. Po-vejte, kar imate povedati!«

• **Takoj, oprostite, takoj...** Jaz sem nekaj našel... toda to ne spada k stvari... toda še nekaj drugega je najdeno... Povejte prosim, kaj... kaj je bilo tisto, ki je poprej... poprej mimo nas švignila?«

• **To je bil pomladni ekvinokcij.**

• **Hudičev ekvinokcij!**... No, zaradi mene, ga ne poznam... In kaj je bila druga stvar?«

• **Prehod Venera.**

• **Ha — ha — bi me kmalu dobila... nič ne de... tale zadnja je nekaj izgubila.**

• **Aha! To pomeni srečo! Dobro naznanilo!**

• **Hitro! Kaj pa je bilo!**

• **Mo-mo... moram sam pogledati!**

• **Stiriindvajset ur ni bilo nikakoršnih sej.**

Potem pa je bilo zapisano v dnevniki sledeče:

• **Cela ekspedicija je šla gledat dotično stvar.** Bil je valjast, gladek, trd predmet z ro-ženim vrhom, ki je bil z neko mehko stvarjo zadelan. V tem predmetu je bila neka mehka, v naši domovini nepoznana substanca, rumen-kaste barve, precej podobna deževnici, ki je že dalje časa stala.

• **Ta tekočina je imela čudovite lastnosti,** kajti vsi, ki so jo poizkusili, so postajali vedno bolj razburjeni. Skakali so okoli, peli nespo-dobne pesmi, kričali, se objemali ter rabili ne-spočobne izraze. Delavci so se valjali okoli ter niso poslušali svarečih opominov, učenjakov.

Nikdo jih ni mogel ukrotiti, kajti armada je bila v istem stanju. Predno je minula ura, so bili tudi učenjaki v tem stanju. Počasi so se te or-gije nehale, in cel tabor je padel v težek, nemi-rom spanec. Vse je ležalo povprek; profesor dr. pl. Dolgonožnik se je objemal s Kebrum — prizor kakršnega ves svet ne pomni...

Danes je izdelal Pajek, šef inženerejev, škrpce za prevrženje tega nevarnega pred-meta. Stvar je padla in tekočina se je razlila po zemlji, katera jo je kmalu posrkala vase. Nevarnost je ponehala, kajti obdržali smo samo par kapljic za državnimi kemični laboratorij. Kaj je bila ta tekočina, to je pravzaprav že do-ločeno. To je bil gotovo oni divji in vse razdi-rajajoči fluid, ki ga imenujemo blisk. Iz tega pa je še nekaj drugega razvidno; namreč da blisk, ako se sam za sebe varno shrani, nima nobene moči. Sele ako pride v dotiko z drugimi stvar-mi, se razvijajo njegove strašne moči.

• **Ekspedicija je počivala še en dan, potem pa se je odpravila dalje na pot.** Par dni pozneje je napravila taborišče v zelo prijetnem kraju in učenjaki so se takoj odpravili iskat neznanih stvari.

Njihov trud je bil poplačan. Profesor Žaba je odkril čudno drevo, ki ni imelo ne skorje, ne vej in ne listja. Zmerilo so njegovo visokost, obseg in premer ter določili, da spada to drevo v neko do takrat še popolnoma neznano vrsto; profesor Uš mu je dal strašno učeno ime, ki ni bilo nič drugega, kakor v Mastodon prevedeno ime prof. Zabe. Učenjaki so imeli navado, na ta način ovekovečiti svoja imena.

Tu položil profesor Miš svojo uho tik k de-blu in odkrije v njem harmonično donenje. Vsi

učenjaki so se prepričali o tem in njih začu-denje in veselje je bilo brezmejno.

Med tem je profesor dr. Polž s teleskopom raziskal okolico tega drevesa, ter opazil celo vrsto teh dreves, ki so se v enakih razdaljah v ravni vrsti vrstili po planoti. Opazil je tudi, da so vsa drevesa na vrhu zvezana s štirinaj-stnimi vrvmi, ki se nahajajo ena nad drugo ter teko od enega drevesa do drugega.

To je bilo presenečljivo. Nadinženar Pajek splez na drevo ter po natančni preiskavi na-znani, da je te vrvi spletel velikanski pajek. Naenkrat pa začuti grozen, močan sunek ter pad na tla. Nato svetuje svojim tovarišem, naj hitro odidejo stran, ker najbrž prihaja ta veliki pajek, ki bi se za ekspedicijo mogoče še bolj zanimal, kakor pa ta zanj. Ekspedicija se res hitro odpravi stran ter med potom natančno po-piše to odkritje.

Se ta večer naredi naravoslovec lep mo-del tega pajka — velikana. Sicer ga ni nikoli videl, toda pri drevesu je našel kos njegove hrbtnice in to mu je popolnoma zadostovalo.

Dal mu je rep, zobove, štirinajst nog in go-bez ter trdil, da žre travo, živali, kamenje in blato.

Ta model je bil za znanost velikega po-mena. Upali so celo, da bode našli kak mrtev, izvod, ki se bo dal nagačiti. Slednjič so ga ime-novali po naravoslovcu.

(Dálje.)

nočem nebu. Imam dovolj denarja in premoženja, da bom lahko srečno korakala s svojim možem po poti življenja, kjer bova noč in dan vživala v pogledih cvetja. Ako pride ta oglas v roke mlademu, inteligentnemu fantu krasnega stasa, potem naj vzame na znanje, da bi rada z njim skupaj živela, dokler ne pride doba, ko boveda skupaj odpočila v grobu pod rdečim mramorjem.

Pretežka pest. Oženjeni kovač Jernej Mlake iz Kroke se je zadnje dni sprl vsled neke malenkosti s 67letno Katarino Košir. Med prepričim jo je Mlake sunil s tako silo v prsa, da je Katarina padla na tla in si zlomila desno nogo.

Najkrajše in najdaljše mesto na Francoskem. V departementu Somme leži mesto, ki ima najkrajše ime na svetu: imenuje se »Y«. Zato se na nahaja v istem departementu mesto, ki ima ime z 32imi črkami in se imenuje Saint-Quentin-Lamotte-Croix-au-Bailly.

Jablana letos trikrat v cvetu. V velikem vrtu hotela »Marienhof« v Pfaffstätten ob južni železnici raste jablan, ki letos že tretjičkrat cvete. Od prvega cvetov so videli že zrelo jablanko, drugo cvetje je razvilo zelo veliko število drobnih jabolok, a tretja pomlad je ravno kar odela drevo v bujno cvetje.

Odložila nagrado za milijonsko najditev. V Offenbachu na Prusk. se je pripetil redek slučaj. Neka tamošnja prodajalka je zapazila, da sta dva mlada poročenca izgubila na kolodvoru torbico. Deklica je torbico odprla in je našla v nji cele svežnje tisočkronskih bankovcev. Htela je za zakonskima, ki sta prispela iz Rusije in jima je izročila denarnico. Bogata dama je objela dekle okrog vratu in ji povedala, da ima v torbici skoro vse svoje premoženje približno milijon kron. Ponudila sta poštenu najditelji veliko nagrado 25.000 kron. Deklica je pa iz skromnosti nagrado odložila in se je zadovoljila z mnogostevilnimi toplimi zahvalami v tamošnjih listih.

Resna samomorilska zadeva. Berlinski izetniki so doživeli v noči od 20. na 21. t. m. vračaje se z vlakom v mesto pred postajo Weesenstein zelo zanimiv dogodek. Lokomotiva dotičnega vlake je brez skrbi s hitrostjo skozi noč, a kar naenkrat jo prešine tak strah, da se strese po vsem orjaškem telesu. Pred njo je ležal na tračnicah človek, ki je brezdomno sit življenja težav in nadlog hotel pod železni stroj vtakniti svojo izmučeno glavo. A usmiljena lokomotiva mu ni hotela napraviti tega veselja in je kakor pribita obstala tik pred njim. Vlakovodja in prestrašeni potniki so pokukali na železniški tir zgražajoč se nad nesrečnim samomorilcem. Nekateri od njih, ki so bili korajžni in radovedni so pristopili bližje. In glej: čez progo se je meni nič tebi nič raztegnil človek v popolni brezskrbnosti in je navdušeno smrčal. Razočarani potniki so pristavili svetilko in so se še bolj presenetili: na progi je spal in smrčal znani jim nočni čuvaj iz sosednje vasi.

Grofova hči — komedijantinja. V Scheffervaru na Ogrskem se je v občinskem zabavišču te dni producirala pevka in plesalka Bella Kenda. Obisk je bil pa vključno nizki vstopnini zelo majhen, vsled tega je predstava vmes kar prekinila in se v svoji ekvipaži odpeljala za vas dalje. Gospodična grofinja je sedaj stara 46 let in ima burno preteklost za seboj. Pripadala je znani plemeniti rodbini sedmograških grofov. Z dvajsetim letom je pa že ušla od doma. Posvetila se je hotela poklicu pevke in igralke. Po par ponesrečenih poizkusih, je prišla pa v Budimpešto in vstopila v »Somossy-nov — Orfej«, kjer si je hotela pridobiti slavo. Tudi to ji je ponesrečilo in postala je polagoma popolna beračica, ki je hodila od vasi do vasi. Ker se domov nikakor ni hotela vrniti, so ji odtegnili vsako podporo. Če ji pa kdo nasvetuje še, da naj se vrne domov in da je sramotno beračenje za njeno pokolenje, mu odvrne; da je v resnici beračica, a je vsaj popolnoma svobodna.

Ogenj v cirkusu. V amerškem cirkusu Broders Ringling v Njujorku je izbruhnil med predstavo ogenj. Med mnogobrojnim občinstvom je nastala silna zmešnjava. Mnogo žensk in otrok je bilo v silni gneči bežočih težko ranljivih.

Ljubljana.

— Posebni vlak iz Ljubljane v Trst dne 1. septembra dovoljen. Društvo »Bratstvo« je sprejelo sinoči z Dunaja brzojavno poročilo, da je posebni vlak iz Ljubljane v Trst dne 1. septembra dovoljen in da natančnejše poročilo sledi pismeno. Prihodnje dni se torej razglasi natančen vzpored in se določijo tudi cene. Slovence, Slovenke, udeležite se tega izleta v čim najbližnjem številu da tako dokazemo svoje simpatije zavednemu narodnemu delavstvu, v Trstu. — Paroplovna družba »Dalmacija« pa preskrbi poseben eleganten parnik za zabavno vožnjo po morju. V Trstu vlada za posetnike slavnosti N. D. O. veliko navdušenje ter prirede slovesen sprejem na kolodvoru ter popeljejo potem izletnike v sprevedu z društveno godbo N. D. O. na čelu v »Narodni dom«. To bo dan slavlja zavednega delavstva, pohitite torej ta dan v obilnem številu v Trst. — Nujno prosimo, da se prigrasijo vsi, ki se udeležijo izleta, čimprej. Danes v nedeljo se sprejemajo prigrasili v društvenih prostorih društva »Bratstvo« v »Nar. domu« ves dan od 9. zjutraj do 6. zvečer.

— Velik mladinski shod priredi danes društvo »Bratstvo« v svojih društvenih prostorih v »Narodnem domu« v Ljubljani. Začetek ob 10. uri dopoldne. Udeležite se ga v obilnem številu!

— Za cvetlični dan. Za sestavo pripravljajnih odborov za cvetlični dan, potekajo zadnji dnovi. Neobhodno potrebno je vsaj danes v nedeljo sklicati tozadevni sestanek. Sokolov, Cirilmetodarev, akademikov in sploh vseh narodno agilnih ljudi. Naloga voljenega pripravljajnega odbora je na to poskrbeti zadostno cvetk, prodajalke, cvetlične zaloge, na-

čin in čas prodajanja itd. Ne pozabite sklep o prireditvi cvetličnega dne poslati takoj centralnemu vodstvu za L. vseslov. cvetlični dan v Ljubljani, Šubičeva ulica 3. Narodna dolžnost Vas pozivlja Slovenci in Slovenke, po uspehu se bo v prihodnje presojala narodna zavednost v posameznih krajih.

— Zveza slovenskih dramatičnih društev. Danes, v nedeljo, ob 10. dopoldne ima v hotelu »Mirija« (salon) odbor »Zveze slovenskih dramatičnih društev« svoj sestanek, na kar iznova opozarjamo odbore dramatičnih društev in dne 6. januarja t. l. izvoljene gospode. Dnevni red obsega: a) Pravila »Zveze«, b) izdajanje »Talijske«, c) slučajnosti.

— Klerikalci, zdaj pokazite svoje simpatije! Od moštva ljubljanske mestne policije zdaj prav nihče ne ve, kdo bo k podržavljenju policije sprejel ali ne. Gotovo je to, da bo vlada tu močno zbirala in da bo marsikateri postavljen na cesto pa tudi — upokojen! Ali za vse to se naši klerikalci zdaj prav nič ne zanimajo, dasiravno bi bila to njih dolžnost, ker je znano, da je poleg Lauterja in dr. dve tretjini moštva klerikalcev! Pri sklepanju zakona o podržavljenju policije so imeli klerikalci glavno besedo; zdaj ko preti tem klerikalnim policajem nesreča, jih pa prepuščajo — Schwarz-zevi samovolji in njih usodi! Taki so klerikalci povsod, kjer je treba za bližnjega njih pristaša kaj — v dejanju storiti.

— Nesramno obnašanje nemških pobalnikov. Te dni se je dogodil na tivolskem travniku dogodek, ki kaže v pravi luči kulturo ljubljanske nemške mladine. Ljubljanski Nemci imajo kakor znano od občine dovoljenje, da igrajo na travniku football v ponedeljkih in petkih. Toda ti pobi izrabljajo dovoljenje izključno slovenske občine v popolnoma druge namene. Mesto, da bi se igrali, pačijo slovenski jezik na vse mogoče načine kakor ga morejo in znajo, da bi mislili ljudje, da so Slovenci, potem se med seboj »devljejo na solnce«. Kdor ne razume tega izraza, je zanj pač vseeno, škoda nima zato nobene. Odločno moramo protestirati proti temu, da bi nemški pobalini uganjali svoje neumnosti pred slovenskimi nedeletnimi fantiči in deklicami, kakor tudi proti temu, da bi nalašč pačili naš materni jezik in obenem zasmehovali gostoljubnost onih ljubljanskih faktorjev, ki so jim dali tivolski travnik na razpolago. Sploh se nemški pobi v zadnjem času obnašajo v Ljubljani skrajno izizvalno in izizivajo občinstvo s frankfurtskimi kokardami. Ali bi ne bilo dobro, da bi se merodajni faktorji malo pobrignili za te nadebudne nemške dijakke footballiste, sicer bo občinstva samega nehala potrpežljivost. Se tega je treba, da nas bodo taki smrkovci izizivali na naši domači zemlji.

— Poset. Včeraj se je zglasil v naši redakciji gosp. Jorman, član ansambla osiješke opere. Naš rojak je dosegel na raznih odrih Nemčije in Rusije kot izborni baritonist lepe uspehe. Pel je v Rigi, v Petrogradu, v Lodzu in drugod. Sedaj odhaja v Varaždinske toplice, kjer gostuje operni ansambl iz Osijeka. Od tam odide v Osijek, kjer je angažiran za bodočo sezono. Zelimu mlademu rojaku še lepih uspehov.

— Kaj je res. »Slovenec« je pisal, da v nemških letoviščih ni nikakih takih slavnosti, kakor je bil n. pr. blejski sokolski zlet. V Gleichenbergu je tudi letovišče, tam so tudi gostje od vseh strani, mnogo je Rusov, Hrvatov, Srbov, Madžarov, in vendar so imeli nemški turnerji tam svoj zlet. Tujec namreč nikomur ne zameri, če prizna, da je tu njegova domovina, le »Slovenec« uči nas takega brezdomovinstva, da bi se na lastni zemlji zatajili.

— Kolesarsko omizje. »Sloga« napravi danes popoldan kolesarski izlet na Medvode, Skarjučno, Mengeš itd. proti večeru nazaj v Ljubljano, odhod točno ob polu 2. uri popoldne. Prijatelji kolesarstva dobro došli. Zbirališče pri Novem svetu na dvorišču pri g. Gorec, kjer se lahko dobe kolesa na posodo.

— Loterijske številke: Trst 6, 37, 11, 8, 55.

Kuharski kurz »Društva slovenskih učiteljc«.

Kakor že tri leta zapored, je priredilo »Društvo slov. učiteljc« tudi letos dva počitniška kurza za slovenske učitelje: gospodinski in kuharski kurz. Prvi kurz se je zaključil že pred 14. dnevi, kuharska šola pa je včeraj zaključila svoj pouk.

Za te važne počitniške kurze ima pri nas največje zaslug gospodična Jerica Zemljanova, ki si je ogledala razne ženske posebno češke zavode in je po njih zgledu tudi pri nas otvorila počitniške kurze.

Naučno ministristvo je doslej vsaj z malimi zneski podpiralo te kurze, vredni pa bi bili večje podpore, ako se pomisli na veliko važnost, ki jo imajo taki kurzi ne le za posamezne učitelje, ampak za šole sploh in za splošno gospodinsko vzgojo. Prej ali slej bo tudi naša šola po deželi zahtevala od učiteljev več kuhinjskih zmožnosti. Vnema, s katero se naše učiteljice udeležujejo kuharskih kurzov, je najlepše izpričevalo za njih dobro voljo, da izpopolnijo vsestransko svoje znanje.

Letošnjega kuharskega kurza se je udeležilo pod vodstvom gđne. J. Zemljanove 13 učiteljc in sicer: gđc: Mira Engelman, Marica Bulc, Cilka Vilman, Antonija Vižin, Maža Močelska, Francka Zemljan, Zlata Levstik, Mija Škerjanc, Minka Jerman, Antonija Terpin, Josefina Škerjanc, Ana Lapornik, Jos. Vatovec, Alojzija Baša.

V kuharskem kurzu je glavna stvar praktično kuhanje, ki ga pojasnjujejo predavanja gđne. voditeljice. Poleg tega je bilo v kurzu več predavanj srčnega značaja, ki so imela za predmet razna vprašanja, ki so važna za učiteljice.

Največ je predaval g. dr. M. Rus, o higijeni kuhinje, o higijeni otrok, o šolski higijeni, o prvi pomoči pri bolnikih in o raznih medicinskih vprašanjih. Gosp. Milčinski je predaval o mladih zločincih in o varstvu zanemarnjenih otrok. Gospod ing. Turk o hranilih, gospod Ribnikar o gospodinstvu in gosp. dr. Lipold o pravu z ozirom na ženske. Tako je nudil kurz vsaki gojenki strokovne in splošne izobrazbe. Včeraj je priredila kuharska šola ob zaključku sklepi obeh, ki je imel namen pokazati uspehe kuharskega kurza. Obe se udeležili: g. dež. šol. nadz. Hubad, gospa nadz. Levčeva, gospod svetnik Senekovič, za vlado komisar Vončina, gđna. Wessnerjeva, ga. Maroldova, gđna. Žerjavova, gg. predavatelji in poročevalci listov. G. Chorinski se je opravičil z laskavim pismom.

Obednica zavoda »Mladice«, kjer se je vršil počitniški kurz, je bila primerno okrašena. Menu je vseboval: zelenjavna juha, parmezanski pudrig, pečena slovenskih učiteljic, slavonski štrukelj, pečeni piščanci, kisa in sladka solata, planinska torta, pecivo, sadje, sir, črna kava. — Vsa jedila so bila okusna in so dajala vsem gojenkam odlično izpričevalo. Pri obedu je gosp. preds. »Društva slov. učiteljc« pozdravila goste in se je zahvalila predavateljem in vsem, ki so kurz podpirali. Na to se je gospodična Cilka Vilman v laskavih prisrčnih besedah zahvalila gđni. J. Zemljanovi, ki je kot učiteljica in tovarišica vzorno vodila kurz in s pravo ljubeznijo do stvari pripomogla, da so gojenke dosegle tako lepe uspehe. V znak hvalečnosti so gojenke izročile gđni. Zemljanovi lep šopek Na to je pohvalil s kratkimi besedami g. dež. nadz. Hubad uspehe kuhinjskega kurza in je želel, da bi imeli ti kurzi in v bodoče enake uspehe. Prvomestnik, svetnik g. Senekovič je nato priporočal gojenkam, da bude povsod zanimanje za »Mladice« in da ji pridobijo mnogo prijateljev. Nazadnje se je zahvalila gđna. voditeljica Jerica Zemljanova vsem za njih naklonjenost, svojim gojenkam pa za marljivost in pozornost, s katero so sledile pouku. S tem

je bil obed zaključen in gostje so se razhajali z željo, da bi bilo vsake počitnice omogočeno našim učiteljicam izpolniti svojo izobrazbo v gospodinskem kurzu Društva slov. učiteljc.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

BOLEZEN SRBSKEGA PRINCA JURIIJA.

Belgrad, 24. avgusta. Princ Gjorgje, ki se sedaj nahaja na Francoskem, je težko obolel. Zdravniki so mu nasvetovali, naj prekine svoje vojaške študije in naj predvsem skrbi za zdravje. Princ je te nasvete odločno odbil in se odločil, da kljub svoji bolezni nadaljuje vojaške študije. Kakor se poroča, namerava radi tega kralj Peter princa prisiliti, da ustavi za nekaj časa študije.

GENERAL POTIOREK V DUBROVNIKU.

Sarajevo, 24. avgusta. General Potiorek, šef bosenske vlade, je odpotoval v Dubrovnik da inspiciira tamošnje čete.

ČEŠKI AKADEMIKI V RUSIJI.

Kijev, 24. avgusta. Semkaj so dospeli slusatelji češke trgovske akademije v Brnu in položili vence na spomenik carja Aleksandra II.

ANGLIJA IN PERZIJA.

Teheran, 24. avgusta. Ministrstvo za zunanje zadeve je naznanilo, da je perzijska vlada sprejela angleško ponudbo o zgradbi železnice Ožulfa—Taebris. V objavi ni nič rečeno, če je na ponudbi pristal vladar in da je potrebno parlamentarno dovoljenje.

JAPANSKA IN KOREJA.

Tokio, 24. avgusta. Japonske vojaške oblasti so sklenile, da povečajo število vojaštva v Koreji. Sestavili se bosta dve novi diviziji. Stroški za to bodo znašali 26. milijonov kron.

POGREB JAPANSKEGA CESARJA.

Seattle, 24. avgusta. Ameriški državni tajnik Knox je odpotoval na križarki »Maryland« na Japonsko, da se udeleži pogreba japonskega cesarja Mutsuhito.

ODSTOP AVSTRO-OGRSKEGA POSLANIKA V WASHINGTONU.

Dunaj, 24. avgusta. Iz Washingtona se poroča, da namerava tamkajšnji avstro-ogrski poslanik baron Hengelmüller v najkrajšem času odstopiti.

Zabava.

Neki stari gospod se je hotel prepričati, če ljudje še dandanes tako ljubijo, kakor so ljubili in gojili ljubezen naši pradedje.

Razposlal je pisma na vse sloje in prejel sledeče odgovore:

Kratkokrilka: »Ljubezen je sedaj manj tiranska in je zadobila bolj konstitucionelno obliko.«

Suirageta: »Tudi Turčija bo opustila sedanje veliko oblast in udobnost možkih nad ženskami, kadar se konstitucija v njej popolnoma razvije.«

Igralka: »Se nikdar ni bila ljubezen tako krasna in sladko razvita, kakor v sedanjem času.«

Literat: Werterjev bode vedno dovolj.

Filozof: »V ljubezni ni nič slabega, slabo je le, če bi se ljudje ne ljubili.«

Slikar: »Ljubezenske slike bodo ostale vedno enake.«

Politik: »Obžalujem, da ne morem odgovoriti, kajti prava ljubezen je zame neznan stvar.«

Jaz: »Ljubezen ima svoj konec, kakor klobasa.«

Odgovorni urednik Radivoj Korenec.
Last in tisk »Ljubljanske tiskarne«.

— Torej me poznate! Je vzkliknil du Chatel. Pa kaj naj pomeni vaša opazka o bodalnih? Je pristavil strupeno.

— Ne razburjajte se, kapitan, Burgundcev se pač ogiblajte; nisem dejal, da se jih morebiti bojite.

— Da, prav tako je, je odgovoril Tannegny, videč, da Saitano nima namena žaliti ga. Ne bojim se jih, prav nič se jih ne bojim, ali izogibam se ti prokleti druhalci. Človek začuti takoj ducat bodal pod rebri, še predno je mogel izvleči svojega.

— Idite zdaj, čakajte na moj poziv v ulici St. Antonie...

Tannegny du Chatel je počasi odšel. Nastanil se je v svoji hiši, kakor mu je bilo naročeno. Dva dni je prestal v mrzlini nestrpnosti; pričakoval je vsak hip glas od Saitana, hodil je k oknu in se previdno oziral po ulici, meril je dolgimi koraki dvorane in ukrepal, ali bi se ne dalo na lastno pest kaj podvzeti. Pa čim več načrtov si je skoval, tem prepričanerji je postal, da je navezan le na čarodejca. Neznansko počasi so tekli ure; od same negotovosti je postal divji.

Tretji dan zjutraj ni več zdržal. Čudna sumnja mu je vstala v glavi. Spomnil se je iz Hardyjevega pripovedovanja, da sta bila Saitano in Ivan Neustrašni v ozkih stikih.

— Jaz norec! Je zatulil in se jel bit s pestjo po glavi, kako sem jima sedel na limanice. Peklenski izvržek me je nalašč pridržal, da bi nihče ne poskušal priti ubogemu Pasavantu na pomoč!

in z ničemer opravlja. Če potrebujete pijačo, ali rože, ali če iščete ljubezen in smrt, lek za bolečine opasno mrzlico za sovražnika, ali sploh kaj enacega, idite svojo pot. Čarodejec je prenehal s svojim poslom...

— Oh, oh! Je zajaval dedec, kaj bo zdaj z menoj!... Kaj sem vam je pripetilo mojster? Pri moji duši, strašno slabo izgledate; bledi ste kakor duh. Niti vaših oči niti vašega glasu ne morem več spoznati. Ali vas je Saitan zapustil?

Saitano ga je smehljaje pogledal.

— Tako je, je dejal, Saitan me je zapustil. Grem od tod. V osmih dneh zapustim Pariz.

In obrniti se k Tannegnyju je rekel:

— Če ste se zanašali na moje znanje, vam ne morem več ustreči. Moje telo je mrtvo.

— Čarodejec, ne prihajam radi sebe...

— Ah! Torej za svojega gospoda! Za lepo damo? Ne morem, ne morem! Princ, kralji, kraljice, poňajkovci, vlačuge, meščani, plemkinje, vse, vse je zgubilo svojega mojstra!

— Čarodejec, tudi za koga izmed teh ne prihajam. Ampak radi njega, ki ste mu izročili Roselysino dotol!

Saitanovo obnašanje se je takoj spremenilo. Živo je stopil k kapitanu in vprašal:

— Za Passavanta?

— Zanj, da. Zaupal je v vas in zato prihajam.

— Kaj hočete? Govorite!

— Ne on, jaz hočem. Pravkar so ga ujeli v moji hiši. Upirala sva se, pa zvičalno so ga izvabili. Obtožen je uboja vojvode Orleanskega. Njegova glava je izgubljena, če ne najdem

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neom.

obrestuje hranilne vloge po **4¹/₂ 0** zavezo v Ljubljani
brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog: 20 milijonov.

Popolnoma varno naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Mali oglasi.

Blagajničarka za modno trgovino, ne iz-
podb 25 let stara, ki je že tako službo opravljala,
se išče. Nastop takoj. Ponudbe na poštini pre-
dal 38, Ljubljana. 567—3

**Sirite, kupujte in naro-
čajte „Dan“! Prijavljajte
nove naročnike!**

Spretna

prodajalka

čevlarske stroke, finega vedenja, prijazne sim-
patične zunanjosti, zmožna slovenskega in nem-
škega jezika, se takoj zprejme. Ponudbe ako mo-
goče s sliko na

Smichovgraško zalogo čevljev
Henrik Kenda, Ljubljana.

Kavarna „Central“.

Danes in vsak dan

vso noč

KONCERT

nanovo došlega dunajskega dam-
skega elitnega orkestra.

Z velespoštovanjem

Stefan Miholič,
kavarnar.

Ivan Ravnihar

urar in trgovec z zlatino in srebrnino

Ljubljana, Sv. Petra cesta 44

Za vsako pri meni kupljeno kakor

tudi popravljen uro jamčim 1 leto

Lastna delavnica za popravila in vsakršna v mojo
stroko spadajoča nova dela.

Najfinjši

ŠPIRIT

iz žita, oddaja na debelo od 60 litrov naprej po
nizki tovarniški ceni veletrgovarja 250

M. ROSNER Co.
v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Med bralce tega časopisa

razdelimo 3000 parov

izvrstnih, zelo elegantnih usnje-
nih čevljev, ki so v vsaki iz najboljši-
šega, trpežnega usnja, po sliki,
zato, da spoznajo našo trdnost.
Le zaslužek na delu K 13-75
za 3 pare čevljev se plača.
Čevlji veljajo sicer 42 kron.

Pošljemo vsakemu po izbiri in v
polno zadovoljnost 3 pare moških
ali ženskih čevljev, vsako zahte-
vano številko. Zamenjava dovolje-
na, zato nič rizika. Pošljila se pro-
ti povzetju ali denar naprej. Raz-
pošljila Prva krščanska izvozna
trdnost čevljev

FRANC HUMANN, DUNAJ, II.,

Alteplasse šte. 3/10. F.

Še le iz Vašega priporočila bomo imeli korist.

Simon Praprotnik

stavbeni in pohištveni mizar

V Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

priporoča p. n. odjemalcem
(posebno že onim v južnejših
krajih svojo veliko zalogo

omar za led

v poljubnih velikostih za pi-
vovarne, restavracije, trgovine, delikatesne
trgovine itd. 218

Cene najnižje. Postrežba točna.
Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Tvrška Bilina & Kasch nasl.

M. Schubert

Ljubljana, Židovska ul. 5

Priporoča svojo veliko zalogo glaze in raznovrstnih
drugih rokavic, modno blago, parfumerijo, galanterijo,
ročna dela, izdelovanje vseh vrst prevlečenih gumbov,
kakor tudi vse kirurške potrebščine klinke pasove,
ravnodržalec itd. po najnižjih cenah. Snaženje vseh
vrst rokavic. Moderna predtiskarija. Postrežba točna
in solidna. Vnanja naročila se točno izvršujejo. 132

JULIJA ŠTOR

Ljubljana
Prešernova ulica šte. 5.

največja zaloga moških, dam-
skih in otroških čevljev, čevljev
za lawn-tenis in pristnih
goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev
po vseh cenah.

Velika prodaja poletnih oblek

za gospode in dečke, ter razne damske konfekcije za polovično ceno.
Nadalje priporočam ravnokar dospelo jesensko damsko konfekcijo
kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke po čudovito nizkih cenah.
Ogromna zaloga klobukov od K 1.50 naprej.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Prostovoljna sodna javna dražba.

V ponedeljek dne 26. avgusta 1912 popoldne se bo prodajala na licu mesta
pod jako ugodnimi pogoji

na pr ostovojni sodni javni dražbi

a) ob 3. uri popoldne hiša št. 7 Ulica na Grad. Izklikena cena 14.000 K,
vadlj 1400 K.

b) ob 4. uri popoldne hiša št 50 na Dolenjski cesti (Galjevica št. 1).
Izklikena cena 34.000 K, vadlj 3400 K.

Natančnejši dražbeni pogoji se pozvedo med uradnimi urami v pisarni podpisa-
nega sodnega komisarja ali pred dražbo na licu mesta.

Mate Hafner, c. kr. notar kot sodni komisar.

Spominjajte se dijaškega
društva „Domovina“!

„DAN“ se prodaja

po 6 vin.:

1. V Gorici: Karol Schmelzer, južni kolodvor
Ter. Leban, Corso Verdi 20.
Jan. Sardagna, Gosposka ul. 9.
U. Likar, državni kolodvor.
2. V Kranju: Adamič, Glavni trg;
Rant;
Šifer na kolodvoru.
3. Na Bledu: Pretnar in A. Wölling.
4. V Bohinjski Bistrici: M. Grobeteč
5. V Radovljici: Oton Homan.
6. V Škofji Loki: M. Zigon.
7. V Idriji: tiskarnar Sax.
8. V Cerklji: K. Werli.
9. Na Rakeku: A. Domicelj.
10. V Gor. Logatcu: Josip Rus.
11. V Postojni: I. Marinčič.
12. V Št. Petru na Krasu: K. Schmelzer.
13. V Novem Mestu: Josip Kos.
14. V Opatiji: A. Tomašič.
15. V Reki: J. Trbolevič.
16. V Divači: K. Schmelzer.
17. V Komnu: A. Komel.
18. V Nabrežini: K. Schmelzer.
19. Na Zidanem mostu: M. Peterman.
20. V Celju: Zvezna trgovina.
21. V Mariboru: Vilko Welzl.

sredstva, da bi ga iztrgal kreplom vojvode
Ivana Nevstrajšega. Odpeljali so ga v Hišo
Saint-Pol...

Saitano je pozorno poslušal. Tannegny je
zapazil, da se mu roke močno tresejo. Videti
je bilo, da ga novica razburja.

— Človek, ki je prišel z menoj mi je dejal,
da vam je dano, popeljati me v Hišo Saint-
Pol. Ali je res? Govorite, mudi se.

Tako je, je odgovoril Saitano, posegel v
mošnjo in dal vodniku par zlatov. Tu imaš,
prav si storil, da si mi pripeljal tega gospoda.
Zdaj idi!

Eh! plačal sem ga že jaz, je vzkliknil Tan-
negny, ali dedec se je že oddaljil od hiše.

— Par zlatov sem ali tje, se je posmehal
Saitano, kaj mi do tega. Sedite kapitan, vaša
novica je zanimiva. Plemiča so torej ujeli.

— Da, in v Hišo Saint-Pol so ga odvedli.
Na vsak način moram dospeti noter.

Saitano se je zamišljen sprehajal po sobi.
Kapitan ga je radovedno opazoval.

— V smrtni nevarnosti se nahaja. Gre mu
za glavo, je spregovoril čarodejec. Kapitan, vi
ga hočete rešiti najbrže iz prijateljstva, jaz pa
iz sovraštva do vojvode.

— Izborna, je vzkliknil Tannegny, zdru-
živa se! Oba ga lažje rešiva. Jaz z močjo svo-
jih rok, vi s pomočjo demonov.

Saitano je zmajal z glavo.

— Morem vas popeljati v Hišo Saint-Pol.

Ali kaj storite tam?

— Kaj storim? Smrt božja, osvobodim
ga!

— Vem... ali kako?

— Kako?... Je obstal Tannegny. Pri
vražjih parkljih, bil se bom, zažgem, pokoljem,
kar mi pride blizu...

— Da... ali poslopij je toliko, da jih komaj
preštejete. Veliko bi bilo, če se vam posreči
zvedeti, kje je plemič zaprt. Vsaka palača ima
svoje zapore in potem še Hidelona! In kako mo-
rete upati, da bi podkupili ječarje, ki poplačajo
jetnikov beg z lastno glavo in z isto kaznijo,
kot je določena njemu! Bog ve, če bi se vam
posrečilo ubiti le enega izmed njih, ne da bi
spravili cele hiše Saint-Pol po koncu.

Tannegny je pobesil glavo. Z roko je po-
tegnil prek čela in dejal:

— Vražja zagata... vse je res tako, kakor
pravite. Ali tja moram in magari da me na me-
stu pobijejo. Vsaj zve, da sem mu hotel poma-
gati.

— Ničesar ne zve, je odgovoril Saitano,
in vaša žrtev mu ne bo prav nič koristila. Vi ka-
pitan, poginete le brez slave in brez maščeva-
nja...

— Kaj naj storim? je zakričal Tannegny
obupan.

— Ničesar do tistega trenutka, ko pridem
po vas. Bodite pripravljeni na vse. Ali hočete
ubogati?

Kapitan je nerad pokimal.

— Kje vas dobim?

— Pri »Obešeni svinji«, v krčmi Thiband-
jevi.

— Zdi se mi primernejše, da se skrijete v
svoji hiši. Tam čakajte, da vas pokličem.

V Thiband-jevo krčmo zahajajo Burgund-
ci, in njih bodala vam menda niso kaj po volji?
Vaša hiša je tudi takoj poleg Hiše Saint-Pol.